

רשות ההגבלים העסקיים

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר חברת שירותי בנק
אוטומטיים בע"מ:**

**בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק
דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שירותי בנק אוטומטיים
בע"מ**

א. פתח דבר

ביום 25 בספטמבר 2011 הונחה לפניי בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר שצדדים לו בנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים"), בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי"), בנק דיסקונט בע"מ ("בנק דיסקונט"), בנק מזרחי טפחות בע"מ ("בנק מזרחי"), הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ("בנק הבינלאומי") וחברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן: "שבא"), שעניינו בעלות משותפת בחברת שבא וגביית עמלה בין-בנקאית בגין שימוש הדדי במכשירי בנק אוטומטיים (Automated Teller Machine, "ATM" או "כספומט").

ביום 22 במאי 2012 אושרה על-ידי, בתנאים, בקשת הפטור הרביעית בנושא זה¹ (להלן: "הפטור הקודם"). כפי שפורט בפטור הקודם, נוכח המועד המאוחר בו הוגשה הבקשה, ומתוך רצון לאפשר לרשות ההגבלים העסקיים (להלן: "הרשות") לסיים את הליך בדיקת בקשת הפטור וליתן לצדדים שהות להישמע בפני, הארכתי את הפטור, על תנאיו, לתקופות קצרות נוספות עד ליום 22 בספטמבר 2012.

כפי שצינתי בפטור הקודם, המיזם – במסגרתו חברו חמשת הבנקים הגדולים בישראל – הובא בפניי מן המוגמר. אך יחד עם זאת, אין הדבר אומר שעלינו להימנע מלבחון את העניין באופן מחודש, ומתוך השקפה נקיה של הדברים.² ואכן, כפי שיפורט להלן, במהלך תקופה זו בחנתי מספר נושאים הנוגעים לפעילותה של שבא, והגעתי למסקנה לפיה יש להביא אל סיומה את פעילותה של שבא בתחום מכשירי ה-ATM תוך פרק זמן של 8 חודשים; וכן כי יש להתיר לשבא גביית תשלומים מגורמים המבקשים להתחבר למערכות שבא אך ורק ככל שמדובר בעלויות התוספתיות הכרוכות במתן גישה למערכות השונות, הנובעות באופן ישיר מביצוע ההתאמות הנדרשות במערכות, וזאת אך ורק לאחר הצגה מפורטת של חישוב העלויות בפני המצטרפים החדשים ובפניי ובכפוף לקבלת אישורי.

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בשירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ וקביעת עמלות הדדיות בין: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; 2012 הגבלים עסקיים; 5001953.

² וראו הי"ע 3276/99 ערוצי זהב ושות' נ' איגוד במאי קולנוע וטלוויזיה בישראל, תק-מח 2000 (2) 8751 ס' 36 לפסק הדין (2000).

רשות ההגבלים העסקיים

בכל אשר לפעילות שבא בתחום שירותי איסוף ואישור עסקאות ושירותי ממשק עבור סולקים ומנפיקים, מצאתי כי יש מקום להמשיך ולבחון באופן מקיף את מאזן היתרונות והחסרונות הנובעים מפעילותה של שבא בתחום זה, ועל כן החלטתי להעניק את הפטור לתקופה של 6 חודשים לשם השלמת בחינה זו.

סופו של דבר, לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתן האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי אף שההסדר חל על חלק ניכר מהשוק, הרי שבכפוף לקיום מלא ושלם של כל התנאים המופיעים בסיפא להחלטתי, הכבילות שבו אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור. כן באתי למסקנה כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי בכפוף לתנאים ולהגבלות המפורטים בסיפא להחלטתי ומהווים חלק בלתי נפרד ממנה, אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ובהתבסס על הנימוקים שיפורטו להלן, ראיתי לנכון ליתן פטור בתנאים להסדר דנא.

ב. תפעול כספומטים על ידי שבא

1. כללי

עד לשנת 2005, היה מחיר העמלה שניתן לגבות עבור משיכת מזומנים בכספומטים נתון תחת פיקוח, כך שבנקים או תאגיד בנקאי לא יכלו לגבות עמלה עבור משיכת מזומן.³ בשנים אלו ההכנסות של שבא מפעילות הכספומטים נבעו מגביה של סכום קבוע מהאתרים בהם הוצבו הכספומטים (מרכזי קניות ומוסדות ציבוריים). עקב עלויות התפעול והאיסור על גביית עמלה, לא השתלם לבנקים ולשבא להציב כספומטים מרוחקים באתרים אשר לא שילמו עבור הצבת הכספומטים ומספר הכספומטים בישראל היה נמוך בהשוואה עולמית.

בסוף 2005, הוסרה המגבלה על עמלת המשיכה בכספומטים שמרחקם מסניף הבנק עולה על 500 מטר (להלן: "כספומטים מרוחקים").⁴ הוראה זו אפשרה לפעילות הצבת הכספומטים להפוך לרווחית. נוכח זאת, החלו הבנקים ושבא, כמו גם גורמים נוספים עליהם יורחב בהמשך, להציב כספומטים במקומות מרוחקים תוך גביית עמלות מלקוחותיהם ומספר הכספומטים גדל.

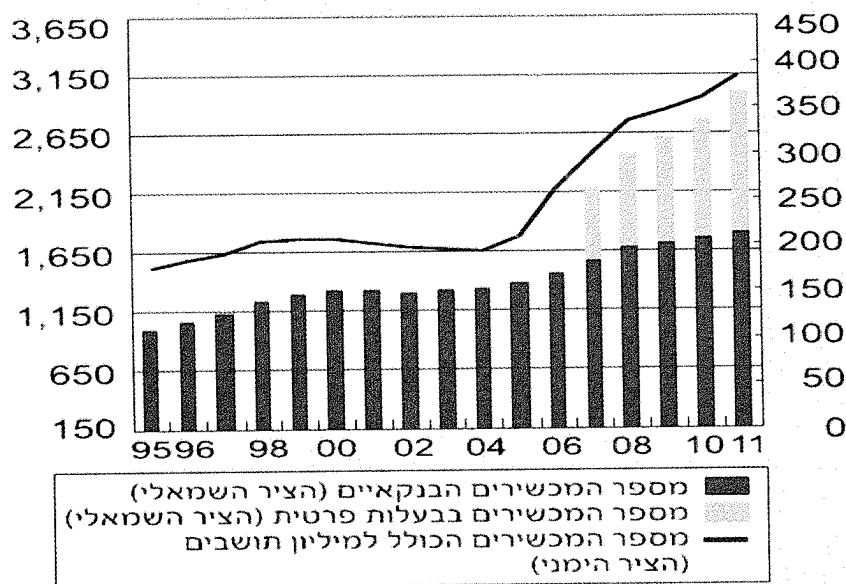
בגרף שלהלן ניתן לראות את הגידול במספר הכספומטים החל משנת 1995 ועד לשנת 2011:⁵

³ ראו סקירה באתר בנק ישראל בכתובת <http://www.bankisrael.gov.il/press/heb/051214/051214a.htm>.
⁴ צו פיקוח על מחירי שירותים ומוצרים (הסרה חלקית של הפיקוח מעמלת משיכת מזומנים באמצעות מכשירים אוטומטיים), התשס"ה-2005 (להלן: "צו פיקוח מחירים").
⁵ הנתונים כוללים את כלל הכספומטים של הבנקים (צמודי סניף ומרוחקים), כספומטים של שבא (המוצגים בגרף ככספומטים של הבנקים) ושל מפעילים פרטיים. פורסם ביום 13.6.2012 בסקירה שנתית של מחלקת המטבע של בנק ישראל בכתובת <http://www.bankisrael.gov.il/deptdata/matbea/skira11.pdf>.

רשות ההגבלים העסקיים

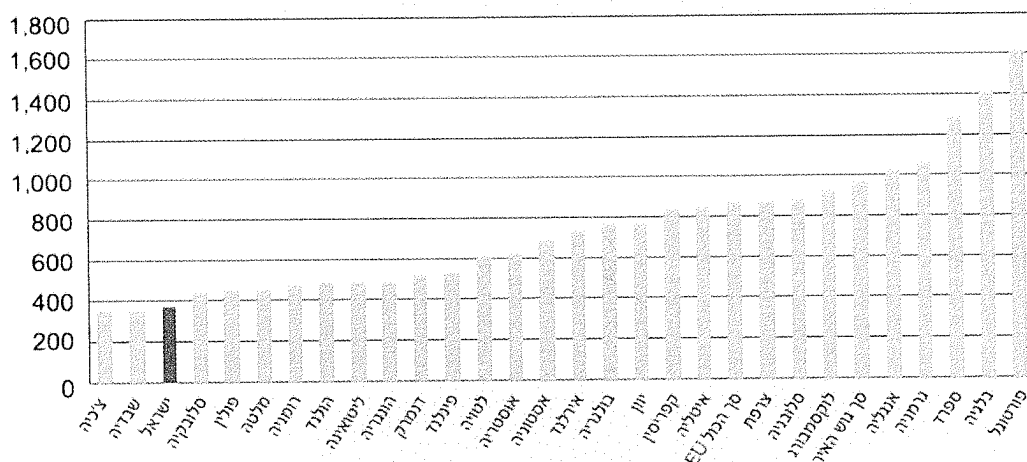
איור 5
מספר המכשירים למשיכת מזומנים,
1995 עד 2011

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הפיקוח על הבנקים ועיבודי מחלקת המטבע.

יחד עם זאת, על אף הגידול בהצבת הכספומטים המרוחקים, מספרם ביחס לאוכלוסייה עודנו נמוך בהשוואה לאירופה⁶:

איור 6
מספר המכשירים למשיכת מזומנים למיליון תושבים, 2010

המקור: ישראל - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הפיקוח על הבנקים ועיבודי מחלקת המטבע.
שאר הנתונים - Statistical Data Warehouse, European Central Bank.

⁶ פורסם ביום 13.6.2012 בסקירה שנתית של מחלקת המטבע של בנק ישראל בכתובת: <http://www.bankisrael.gov.il/deptdata/matbea/skira11.pdf>.

רשות ההגבלים העסקיים

ב.2. מבנה הענף

במערכת הבנקאית מצויים כספומטים צמודי סניף המספקים שירות משיכת מזומן בסניפי הבנקים. מתוקף הנחיות המפקח על הבנקים,⁷ במכשירים אלו לא נגבית עמלה מהלקוחות פרט לעמלת פעולה בערוץ ישיר עליה יורחב בהמשך. סכום המשיכה המקסימאלי משתנה בהתאם לסוג הבנק וסוג החשבון ונע בין 4,000 ל-8,000 ₪.

בנוסף לפעילות הבנקים בסניפים, מפעילים הבנקים גם כספומטים מרוחקים⁸ הדומים במאפייניהם לאלה המצויים בסניפי הבנק. כיום, נוהגים הבנקים שלא לגבות עמלה מלקוחותיהם במכשיר הכספומט ומסתפקים בגביית עמלה ממי שאינו לקוח הבנק או מהמשתמשים בכרטיס חוץ בנקאי.

לשבא רשת של כספומטים מרוחקים למשיכת מזומנים ולבירור יתרות. רשת זו כוללת כ-285 עמדות הממוקמות במקומות ציבוריים שונים, בהם קניונים, בתי-חולים, מוסדות להשכלה גבוהה, מרכזי מסחר, מחנות צה"ל ועוד. רשת זו מאפשרת ללקוחות הבנקים או חברות כרטיסי האשראי למשוך מזומנים ולקבל נתונים על יתרת חשבונם. בכל המכשירים מתאפשרת משיכה של עד 2,000 ₪, כאשר במרבית המכשירים גובה שבא עמלה מהלקוח בגין המשיכה, וכן משלם הלקוח עמלת פעולה בערוץ ישיר לבנק ממנו נמשך הכסף או התקבל המידע, בהתאם לתנאי ניהול חשבון העו"ש שלו.

כמו כן, ישנם גופים נוספים מחוץ למערכת הבנקאית המציעים שירותי משיכת מזומנים במודלים עסקיים שונים: כספומטים "קשים", בדומה למערכת הבנקאית, שהינם מעין כספת מאובטחת, העומדת בפני עצמה וניתנת להצבה בכל מקום; כספומטים "רכים", המוצבים בתוך בית עסק או בסמוך לו כאשר בעל העסק הוא האחראי לתפעול (טעינת המזומן) הכספומט; ומשיכת מזומנים מקופת בית עסק באמצעות כרטיס אשראי או משיכת מזומן בקופת בית העסק באופן של חיוב מיידי.

ב.3. החששות התחרותיים

באופן עקרוני ניתן לומר כי מיזם משותף בין מתחרים בתחום התחרות עשוי להקים שלושה חששות עיקריים לתחרות: (א) חשש להפחתת התחרות במישור היחסים שבין ההורים למיזם לבין המיזם עצמו; (ב) חשש להפחתת התחרות בין ההורים למיזם לבין עצמם; (ג) חשש כי המיזם המשותף יוביל לתיאומים אסורים בין ההורים למיזם לבין עצמם.⁹

כפי שהוסבר בפטור הקודם, בעניין הכספומטים מתעורר חשש מהסוג הראשון: הורים למיזם משותף אינם נוטים להתחרות בו, שהרי תחרות כזו משמעה פגיעה באינטרסים שלהם עצמם, ולפיכך היא מטבעה תחרות מוגבלת. כך גם בענייננו: הן הבנקים והן שבא מציבים כספומטים

⁷ המפקח על הבנקים: ניהול בנקאי תקין [1] (12/05) – משיכת מזומנים ממכשירי בנק אוטומטיים 442; פורסם באתר בנק ישראל, בכתובת: http://www.bankisrael.gov.il/deptdata/pikuah/nihul_takin/442.pdf

⁸ כהגדרתו בצו פיקוח מחירים, ראו ה"ש 4 לעיל.

⁹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בעניין הוועדה הישראלית למדרג; 2007 הגבלים עסקיים 5000600.

רשות ההגבלים העסקיים

מרוחקים וגובים עמלה על שירות משיכת מזומנים. פעילות הבנקים בהקשר זה מתחרה ישירות בפעילותה של שבא, שאת מניותיה הם מחזיקים. בנוסף, נוכחותה של שבא בתחום הכספומטים המרוחקים מקטינה את תמריץ ההשקעה של הבנקים בהרחבת הרשתות שלהם. מנגד, פריסת הכספומטים על ידי שבא מרתיעה בנקים, לרבות כאלה שאינם בעלים של שבא, להשקיע בפריסת כספומטים מרוחקים בשליטה עצמאית של הבנק.

אמנם בעניינו לא קיימות, למיטב ידיעתנו, הגבלות מפורשות לעניין יכולתם של חברי המיזם להתחרות במיזם עצמו. אולם אף ללא הגבלות אלה, כל מיזם משותף – אף אם אין בו כבילה מפורשת – כולל כבילה משתמעת לפיה יימנעו הורי המיזם מתחרות במיזם עצמו,¹⁰ או לכל הפחות הקטנה משמעותית בתמריצים של הורי המיזם להתחרות בו. עמד על כך בית הדין להגבלים עסקיים בפסק הדין בעניין דטה קאר¹¹:

”כעיקרון כל מיזם משותף שולל מהצדדים את החופש להתחרות בו, אף אם אין בהסכם ההקמה הגבלה מפורשת על התחרות”.

אף החשש מהסוג השני המצוין לעיל מתקיים בעניינו: פעילות שבא בתחום הכספומטים יוצרת תמריץ שלילי לבנקים המחזיקים בה, הפועלים גם הם בתחום הכספומטים המרוחקים, להתחרות באגרסיביות בינם לבין עצמם.

התמריץ להתחרות, בין הבנקים לבין שבא ובין הבנקים לבין עצמם, באותם המקומות בהם שבא מפעילה כספומט, קטן עבור כל אחד מהבנקים המחזיקים בשבא. כלומר, החשש הוא ששבא גורמת לריכוך התחרות בין הבנקים לבין עצמם במקומות בהם היא מפעילה כספומטים.

נוסף על כך, מהנתונים שבידי עולה כי מי שמגיע ליעילות גדולה בטיב השירותים הם דווקא הבנקים הגדולים בישראל. יעילותם של הבנקים הגדולים אינה מתמצה רק בטיב השירות, אלא גם במחיר לצרכן.

ניכר בבירור מהבדיקה שערכה הרשות שעמלת משיכת מזומן אינה הזולה ביותר אצל שבא. מבדיקת הרשות עולה דווקא כי העמלה הממוצעת הנמוכה ביותר נגבית על-ידי הבנקים הגדולים.

מן המקובץ עולה, כי ההחזקה המשותפת של הבנקים בפעילות זו עשויה דווקא לפגוע ביעילותה, בטיב השירות ובמחיר המוצע לצרכן, וכי הרחבת הפעילות של כספומטים מרוחקים של הבנקים דווקא תיטיב עם הלקוחות, מאחר שתוצאתה היא שיפור המחיר לצרכן ושיפור של איכות ומגוון השירות.

לבסוף, לאחר בחינה של פעילותה של שבא בתחום הפעלת מכשירי ATM מצאתי, כי בהינתן פוטנציאל הפגיעה הממשי בתחרות הנובע מכך שתפעול מכשירי ה-ATM נעשה על ידי חברה שבבעלות חמשת הבנקים הגדולים בישראל בתחום בו הם מתחרים בעצמם, מצאתי לקבוע כי אין

¹⁰ראו ערר 1/97 איסכור שירותי פלדות בע"מ ואח' נ. הממונה על הגבלים עסקיים ואח', דינים מחוזי לב(1), 64, פסקאות 8, 19, 20 לפסק הדין. מובן, כי כאשר מדובר במיזם משותף של מי שאינם מתחרים – לא בכח ולא בפועל – כי אז אין באיסור המשתמע להתחרות במיזם כדי לפגוע בתחרות.

¹¹ה"ע 465/96 דטה קאר נ' הממונה על ההגבלים העסקיים, דינים מחוזי, כרך כו(6), 146.

רשות ההגבלים העסקיים

מקום לפטור מאישור בין הדין מיזם משותף מעין זה, אלא לתקופה קצרה של 8 חודשים במהלכם תועבר פעילות ה-ATM של שבא לצד שלישי (אחד או יותר). הליך המכירה יובא לאישור על מנת לוודא כי אין במכירה עצמה אין כדי לפגוע בתחרות.

ג. גביית דמי התחברות

במסגרת תנאי הפטור הקודם אסרתי על שבא לגבות דמי התחברות למערכותיה הכוללים עלויות היסטוריות של המערכת. כן קבעתי שם כי שבא תהא רשאית לגבות את העלויות התוספתיות הנדרשות מהתאמת המערכת ובלבד שינבעו באופן ישיר מביצוע ההתאמות הנדרשות.¹²

החשש שעמד בבסיסו של תנאי זה נבע מכך שדמי ההתחברות הנגבים על ידי שבא, כמו גם משך ההתחברות, מהווים חסם כניסה לשוק הסליקה, דבר המשרת את השחקנים הקיימים בשוק – חברות כרטיסי האשראי – שהן חברות אחיות של שבא.

במהלך התקופה שחלפה מאז הפטור הקודם הציגה בפניי שבא תחשיב כלכלי המפרט את דרישותיה בנושא דמי ההתחברות הן ביחס לעלות התוספתית הכרוכה בחיבור והן ביחס לעלויות ההיסטוריות שמבקשת שבא להעמיס על גורם המבקש להתחבר למתג כרטיסי האשראי. אני מוצא לנכון להעיר, כי תחשיב זה המוצע על ידי שבא כעת נמוך באופן משמעותי מאד מדמי ההתחברות שדרשה שבא בעבר. יחד עם זאת, אף הוא אינו מבוסס דיו באופן מספק על מנת שאוכל להסכים לו. לפיכך, יש להתיר לשבא לגבות ממצטרפים חדשים אך ורק את העלויות התוספתיות הכרוכות במתן גישה למערכות השונות, אשר ינבעו באופן ישיר מביצוע ההתאמות הנדרשות במערכות, וזאת ורק לאחר הצגה מפורטת של חישוב העלויות בפני המצטרפים החדשים ובפניי ובכפוף לקבלת אישורי בכתב.

ד. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים להאריך את תוקפו של הפטור למשך 6 חודשים מהיום, בכפוף לתנאים שלהלן:

הגדרות

בתנאים אלה יהיו למונחים הבאים הפירוש המופיע לצדם להלן:

"בית עסק" – כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986, לרבות תאגיד המעניק שירותי ניכיון;

"בנק בינלאומי" – בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם;

¹² תנאים 19-20 לבקשת הפטור הקודם.

רשות ההגבלים העסקיים

- "בנק דיסקונט" -** בנק דיסקונט בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;
- "בנק לאומי" -** בנק לאומי לישראל בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;
- "בנק מזרחי" -** בנק מזרחי טפחות בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;
- "בנק הפועלים" -** בנק הפועלים בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;
- "הבנקים" -** אחד או יותר מאלה: בנק בינלאומי, בנק דיסקונט, בנק לאומי, בנק מזרחי, בנק הפועלים ;
- "הסכם לשימוש במכשירי בנק אוטומטיים" -** הסכם בין מתפעל מכשירי בנק אוטומטיים לבין מנפיק, המאפשר ללקוחות המנפיק לבצע פעולות של משיכת מזומנים או בירור מצב חשבון במכשירי הבנק האוטומטיים השייכים למתפעל כאמור, והכל בין אם המתפעל מנפיק מכשירי בנק אוטומטיים בעצמו ובין אם לאו ;
- "הפצת תוכנת "אשראית" -** הפצת תוכנת "אשראית", לרבות מתן רישיונות ליצרנים לשימוש באפיון תוכנת "אשראית" ;
- "כרטיס אשראי" -** לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר המיועדים לרכישת נכסים מאת בית עסק ללא תשלום מיידי של התמורה, לרבות "כרטיס בנק" ו"כרטיס חיוב", כהגדרתם בחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986, ולרבות כרטיס המשמש הן ככרטיס אשראי והן ככרטיס למשיכת מזומנים ולבירור מצב חשבון באמצעות מכשירי בנק אוטומטיים. אך למעט כרטיס שכל ייעודו טעינת ערך כספי בו ושימוש בערך הכספי לתשלום ;
- "לקוח" -** כמשמעו בחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986 ;
- "מנפיק" -** אדם המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי אשראי, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986, עם מקבלו, שהוא לקוח, והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס אשראי שהונפק, הופץ או שווק על ידו ;
- "נושא משרה/דירקטור" -** כהגדרתו של מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ;
- "נקודת קצה" -** P.O.S : קורא אלקטרוני של כרטיסי אשראי הנמצא אצל בית העסק, וכן טרמינל או כל מכשיר אחר המסוגל לקרוא את המידע אשר על גבי הכרטיס ;
- "סולק" -** כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ;
- "שירותי חיבור לשירות מיתוג ATM" -** שירותים שמעניק תאגיד בנקאי בעל גישה לשירותי מיתוג ATM, למתפעל מכשירי בנק אוטומטיים שאינו תאגיד בנקאי, המאפשרים למתפעל מכשירי בנק אוטומטיים שאינו תאגיד בנקאי לקבל שירותי מיתוג ATM מבלי להתחבר במישרין לשבא ;

רשות ההגבלים העסקיים

"עמלה בגין פעולת משיכה" - תשלום המשתלם בגין פעולת משיכת מזומנים במכשיר בנק אוטומטי לבעל מכשיר הבנק האוטומטי או לתאגיד בנקאי המספק שירותי חיבור לשירות מיתוג ATM למתפעל מכשירי בנק אוטומטיים שאינו תאגיד בנקאי, בגין אותה פעולה;

"שבא" - שירותי בנק אוטומטיים בע"מ וכל תאגיד הנשלט על ידה;

"שירותי איסוף ואישור" - שירותים שמעניקה שבא שעניינם הפעלת מערכת תקשורת דו-כיוונית בין סולקים לבתי עסק, לאיסוף, לקבלה ולהעברה של עסקאות, אישורים ופרטים הדרושים לאישור ולביצוע עסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי אצל בתי העסק, ולמיון העסקאות לפי זהות הסולק הרלוונטי לכל עסקה (בהתאם לסולק עמו קשור בית העסק);

"שירותי מיתוג ATM" - שירותים שמעניקה שבא שעניינם העברת אישורי פעולות לגבי משיכות מזומנים, קבלת מידע, הפקדות ופתיחת חשבונות חסכון, המתבצעות במכשירי בנק אוטומטיים של שבא ושל בנקים שונים, על ידי לקוחות של בנקים אחרים;

"שירותי ממשק" - שירותים שמעניקה שבא שעניינם הפעלת מערכת המאפשרת העברת מידע בין סולקים לבין מנפיקים לשם מתן שירותי סליקה, ובכלל זה סליקה צולבת;

"שירותי סליקה" - כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;

"שירותי תקשורת למכרזי בנק ישראל" - שירותי הפעלת מערכת המאפשרת להגיש הצעות למכרזי בנק ישראל, ולקבל את תוצאות המכרזים כאמור, כולל שירות להעברות בין בנקאיות באמצעות בנק ישראל, וכן מתן הלוואות ודיווחים של כל בנק ובנק בנפרד לבנק ישראל;

"שליטה" - כהגדרתה בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-2006;

"תאגיד בנקאי" - כהגדרתו של מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, למעט-חברת שירותים משותפת כהגדרתה שם;

"תחומי הפעילות" - שירותי מיתוג ATM, תפעול מכשירי בנק אוטומטיים, שירותי איסוף ואישור, הפצת תוכנת "אשראית", שירותי ממשק, שירותי תקשורת למכרזי בנק ישראל, כהגדרתם לעיל;

"תפעול מכשירי בנק אוטומטיים" - הפעלת מערכת של מכשירי בנק אוטומטיים למשיכת מזומנים ו/או לבירור יתרות וכן תוכנות ומוצרים המאפשרים משיכת מזומנים ו/או בירור יתרות מקופות בתי עסק;

למונחים אחרים שבתנאים אלה תהא המשמעות הנודעת להם בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-2006.

רשות ההגבלים העסקיים

הבעלות בשבא

1. כל עוד שבא מוחזקת על ידי יותר מאחד הבנקים או כל עוד יותר מאחד הבנקים מחזיק בשליטה בשבא - שבא תעסוק בתחומי הפעילות כהגדרתם לעיל ובהם בלבד, והיא תעשה כן בהתאם לתנאים אלה.
2. שבא לא תחלק רווחים או תקבולים או הטבות מכל סוג שהוא לבנקים או למי שמחזיק זכות שליטה בה. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, שבא לא תעניק לבנקים או למי שמחזיק זכות שליטה בה דיבידנד, דמי ניהול, ריבית בגין החזר הלוואה בשיעור העולה על הריבית המקובלת במשק לעסקה הרלבנטית או כל הטבה אחרת, במישרין או בעקיפין וכן, לא תעניק הנחה אשר הנהנים ממנה בפועל יהיו רק הבנקים או מי שמחזיק זכות שליטה בה.
3. שבא לא תעניק לדירקטורים שהם תאגידים המכהנים בה כל שכר או כל טובת הנאה אחרת, בקשר לתפקידם כדירקטורים.
4. הבנקים לא ימנו לדירקטוריון שבא אדם שהנו בעל עניין בבנק ו/או חבר הנהלת בנק ו/או נושא משרה בתחומי המסחר, החשבונות ו/או הקמעונאות בבנק. מבלי לגרוע מכלליות האמור, הבנקים לא ימנו לדירקטוריון שבא נושא משרה בבנק העוסק בעניינים הנוגעים לתחום ה-ATM וכרטיסי האשראי, לרבות - בקביעת מדיניות, פיתוח, שיווק, תמחור וקביעת גובה עמלות המשיכה - ולמעט תפעול המכשירים.
5. הבנקים לא יעבירו ביניהם במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות נציגיהם בשבא, כל מידע שהעברתו עלולה לגרוע מן התחרות ביניהם, בפועל או בכוח.
6. מבלי לגרוע מכלליות האמור, לא יועבר בין הבנקים, לרבות באמצעות נציגיהם בשבא, מידע הכולל פרטים הנוגעים לתכניות עסקיות כלליות או פרטניות של הבנקים, בין בעבר ובין בעתיד; מידע הנוגע לעלויות, לתמחור ולמחירים הנגבים על ידי הבנקים או משולמים על ידי הבנקים; מידע בדבר מאפייני שירותים בנקאיים ואחרים שמעניקים הבנקים; בסיסי נתונים שבידי הבנקים; מידע על לקוחות וספקים של הבנקים; מידע בדבר הפוזיציות הפיננסיות של הבנקים; או מידע על תנאי אשראי או התקשרויות בעבר או בעתיד, למעט מידע כאמור שהיה לנחלת הרבים;
7. המגעים בין נציגי הבנקים במסגרת שבא יעשו באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בכוח או בפועל בין הבנקים, כולם או מקצתם; בכלל זה, מגעים בין הבנקים במסגרת שבא ייערכו בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולה השוטף של שבא בלבד ולשם כך בלבד.
8. כל ההחלטות המהותיות של הבנקים הנוגעות לשבא, וההחלטות של מוסדות הניהול של שבא (דירקטוריון, ועדת דירקטורים, אסיפה כללית), יתועדו בכתב טרם או בעת עשייתן כך שכל החלטה תישמר ותומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יתועד פרוטוקול מלא מכל פגישה בין הבנקים בקשר לשבא, כולם או מקצתם.
9. אדם שמונה כדירקטור בשבא וכן, מנכ"ל שבא ומנכ"ל כל אחד מהבנקים יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. כתב ההתחייבות יועבר לרשות ההגבלים העסקיים 30 יום לאחר חתימתו. לעניין סעיף זה: "הבנקים" - בנק בינלאומי, בנק דיסקונט בע"מ, בנק לאומי, בנק מזרחי, בנק הפועלים;
10. מובהר בזאת כי אין באמור בתנאים אלה כדי למנוע ממנהלו הכללי של בנק להתעדכן באשר לפעולותיו של הדירקטור הפועל מטעמו בשבא.

שירותי מיתוג ATM ותפעול מכשירי בנק אוטומטיים

11. הבנקים ושבא יבצעו כל פעולה הנדרשת כדי לאפשר לכל מנפיק ולכל אדם המתפעל מכשירי בנק אוטומטיים גישה לשירותי מיתוג ATM המסופקים על ידי שבא. הגישה תינתן בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה שבא לבנקים ובתוך 120 ימים מיום שהתבקשה, אלא אם נגרמו עיכובים שמקורם בצד שביקש את מתן הגישה.

רשות ההגבלים העסקיים

12. העמלות בגין שירותי מיתוג ATM שתגבה שבא מכל מקבל שירותים אלה תהיינה זהות לכל מקבלי השירותים אלא אם כן קיים הבדל בעלויות השירות הנובעות ממתן השירות וככל שההבדל במחיר מוצדק באופן ישיר על ידי ההבדל בעלויות האמורות בלבד.
13. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 11, שבא לא תסרב סירוב בלתי סביר להתקשר עם כל מנפיק ועם כל אדם המתפעל מכשירי בנק אוטומטיים לצורך מתן שירותי מיתוג ATM. כמו כן, הבנקים ושבא לא יסרבו סירוב בלתי סביר להתקשר בהסכם לשימוש במכשירי בנק אוטומטיים עם כל מנפיק ועם כל אדם המתפעל מכשירי בנק אוטומטיים וכן, בהסכם למתן שירותי חיבור לשירות מיתוג ATM עם מתפעל מכשירי בנק אוטומטיים שאיננו תאגיד בנקאי. התקשרות כאמור תהיה בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה שבא לבנקים, או מהתנאים שמעניקים הבנקים זה לזה, אלא ככל שקיימים הבדלים בעלויות הכרוכות במתן שירותים אלה המצדיק באופן ישיר את השוני בתנאים.
14. שבא תמכור את כל מכשירי ATM שברשותה תוך 8 חודשים מהיום (להלן: "**המועד הקובע**"). לאחר המועד הקובע, לא יהיו בידי שבא או כל גורם מטעמה מכשירי ATM. עסקאות המכירה של מכשירי ה-ATM יובאו כולם לאישור הממונה. למען הסר ספק יובהר, כי היה ועד למועד הקובע לא תשלים שבא את מכירת המכשירים, תפסיק שבא להפעילם.

עמלה בין-בנקאית בגין עסקאות ATM

15. שיעור העמלה בגין פעולות משיכה בין-בנקאיות לא יעלה על 20 סנט ארה"ב לפעולה.
16. שיעור העמלה בגין פעולות משיכה בין-בנקאית שישלם כל אחד מהבנקים לתאגיד בנקאי המתפעל מכשירי בנק אוטומטיים או לתאגיד בנקאי המספק שירותי חיבור לשירות מיתוג ATM למתפעל מכשירי בנק אוטומטיים שאיננו תאגיד בנקאי יהיה זהה ובכלל זה לא יהיה תלוי בזהות המנפיק, בזהות מתפעל מכשירי בנק אוטומטיים או במיקום מכשיר הבנק האוטומטי.

שירותי איסוף ואישור, שירותי ממשק

17. הבנקים ושבא יבצעו כל פעולה הנדרשת כדי לאפשר לכל סולק ולכל מנפיק ולכל תאגיד המעניק שירותי ניכיון (לפי העניין) גישה לשירותי איסוף ואישור ושירותי ממשק המסופקים על ידי שבא ולא יסרבו סירוב בלתי סביר להתקשר עם גורמים כאמור לצורך מתן שירותי איסוף ואישור ושירותי ממשק. הגישה תינתן בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה שבא לבנקים ומהתנאים שמעניקים הבנקים זה לזה, וזאת בהקדם האפשרי, ובשים לב בין היתר לעיכובים שמקורם בצד שביקש את מתן הגישה. הוגשה בקשה למתן גישה כאמור, תעביר שבא דו"ח לממונה בדבר הפעולות שנקטו לצורך מתן הגישה בכל שישים ימים מיום שהתקבלה הבקשה בשבא ועד מתן הגישה בפועל.
18. העמלות בגין שירותי איסוף ואישור ושירותי ממשק שתגבה שבא מכל מי שמקבל שירותים אלה תהיינה זהות לכל מקבלי השירותים, ובכלל זה גובה העמלה לא יהיה תלוי בהיקף השימוש בשירות או בזהות בית העסק, והכל אלא אם כן קיים הבדל בעלויות השירות הנובעות ממתן השירות וככל שההבדל במחיר מוצדק באופן ישיר על ידי ההבדל בעלויות האמורות בלבד.

איסור על גביית דמי התחברות

19. שבא אינה רשאית לגבות כל תשלום, לרבות עבור עלויות שנשאה בעבר, מאדם שיבקש להתחבר לשירותי מיתוג ATM, שירותי ממשק ושירותי איסוף ואישור (להלן, ביחד: "**השירותים**").
20. על אף האמור בסעיף 19 לעיל, שבא תהיה רשאית לגבות מאדם שיבקש להתחבר לשירותים או מי מהן את העלויות התוספתיות הכרוכות במתן גישה לשירותים שהוא

רשות ההגבלים העסקיים

מעוניין לקבל, ואשר ינבעו באופן ישיר מביצוע ההתאמות הנדרשות לשם מתן השירותים עבורו, וזאת לאחר הצגה מפורטת של חישוב העלויות בפני המבקש והממונה ובכפוף לקבלת אישורו של הממונה מראש ובכתב.

הפצת תוכנת "אשראית"

21. שבא תפסיק לגבות תשלום ממפיץ תוכנת אשראית בגין שימוש בית עסק בתוכנת "אשראית" מעת שהודיע לה המפיץ על סיום ההתקשרות בינו לבין בית העסק אשר עשה שימוש בתכנה, וכל עוד בית העסק אינו מקבל מהמפיץ שירותים בגין תוכנת "אשראית".
22. שבא תאפשר לכל אדם העומד בקריטריונים שיאשרו על ידי הממונה ויפורסמו באתר האינטרנט של שבא, לקבל רישיון יצרן, ובכפוף להתחייבות חתומה לשמירת סודיות תעביר אליו את איפיון תוכנת "אשראית".

שירותי תקשורת למכרזי בנק ישראל

23. שבא תבצע כל פעולה הנדרשת כדי לאפשר לכל אדם הרשאי להגיש הצעות למכרזי בנק ישראל גישה לשירותי תקשורת למכרזי בנק ישראל המסופקים על ידי שבא. הגישה תינתן בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה שבא לבנקים.

כללי

24. הבנקים ושבא יעמידו לרשות כל אדם כל מידע הנחוץ באופן סביר כדי לוודא כי התנאים המפורטים לעיל אכן מתקיימים בתחום פעילותו של מבקש המידע.
25. הדו"חות הכספיים של שבא יפורסמו באתר האינטרנט שלה מיד עם חתימתם, וכן יפורסמו באתר הנ"ל תעריפוני השירותים השונים שמספקת שבא.
26. סעיפים 2 (לעניין האיסור על מתן הנחות), 12, ו-18 לתנאים אלו יחולו החל מיום 1.10.2012.
27. התעורר ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה - יובא הדבר להכרעת הממונה.
28. כל ספק בדבר תחולתם של תנאים אלה, פרשנותם או בדבר דרך יישומם - יובא להכרעת הממונה.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, ד' תשרי התשע"ג

20 בספטמבר 2012

רשות ההגבלים העסקיים

נספח א'

אני החתום/ה מטה, , נושא/ת ת.ז. שמספרה , המשמש/ת כ..... , מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור מאישור בית הדין להסדר שעניינו – שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (תיק פטור 8677).
2. אני מודעת/לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס לקבלת פטור הממונה על הגבלים עסקיים להסדר זה.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.

_____	_____	_____
חתימה	שם מלא	תאריך

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום הופיע/ה בפני מר/גב' בעל/ת ת.ז. , ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה על ההצהרה הנ"ל בפני.

עו"ד,

_____ מ.ר.